

Antonín Rašek

Velký oblouk

Praha 1977

Zastavil se, opřel skrčenou levou rukou a ramenem o balvan a podíval se nahoru. Byl právě uprostřed velkého oblouku cesty k chatě. Oba vnuci už dosáhli cíle, mávali a pokřikovali na ně z verandy. Dcera se zetěm byla někde v zářezu oblouku, než se horská stezka zvedla prudce vzhůru. To byl nejhorší úsek cesty. Zdálo se, že dospěl-li člověk k vrcholu oblouku, má nejhorší za sebou. Byl to však přelud. Méně ostrý oblouk byl nekonečný. Už kolikrát si každý myslel, že je na konci, v zářezu, odkud šla cesta prudce, ale krátce vzhůru, šlo však o naprostý omyl. Za nepatrnou muldou byla další. Přelud posilovala sama chata. Od středu oblouku byla stále na očích, zdála se blízko, na pár kroků. Ale bylo to pomalu stejné jako v životě:

Co člověk cítí téměř už na dosah ruky, je náhle neskutečně daleko.

Žena šla pomalu za ním. V posledních letech vždy chodila několik desítek metrů vzadu. Ne, že by snad nemohla, naopak, byla téměř o dvacet let mladší a zdravá. Trvalo mu dlouho, než pochopil, že je za ním jako jeho anděl strážný, samaritánský stín, jistota, která mu kryje záda.

Nejlépe ovšem bylo jít údolím potoka. Ten vedl jako nakloněná přímka k zářezu, kde se rozdvjoval. Cestu údolím však nyní nikdo neudržoval, byla zarostlá, a v zimě vůbec nepřipadalo v úvahu ji projít. Také vadilo, že v údolí ještě byly vysoké stromy, málo jím procházelo slunce, a člověk na horách chce být v každém ročním období především na slunci. Údolí s obloukem bylo jako luk s nenataženou tětivou. Luk ledabyly položený a opřený o vysokou horu.

Šel těžce, rok od roku stále hůř. Minulou zimu si hory raději odpustil. Bylo příliš mnoho sněhu. Dcera s mužem a s dětmi snad nevynechala ani jednu sobotu a neděli, byli tu i o Silvestra. Žena s ním ze solidarity zůstávala doma v Praze. Podíval se dozadu, manželka se k němu blížila. Odstrčil se od kamene a šel pomalu krok za krokem dál. Teď, po tolika desetiletích, co sem chodil, už věděl, že oblouk je téměř nekonečný, a že teprve přestane-li člověk věřit, zda vůbec dojde, je najednou u cíle.

"Měli bychom si koupit něco blíž u cesty," zničehonic řekla žena, která ho došla.

Díval se na ni, v tu chvíli všechno pochopil. Ale tak dobře ji znal a tolik si jí vážil, že teprve po chvíli odpověděl: "To už by nebylo ono."

Než dojdou se ženou nahoru, zeť otevře okenice a okna a chatu vyvětrá. Na příkloněném oblouku mizely roztroušené stromy a měnily se postupně v nízké keříky. Tady bylo nejkrásněji. Začínal tu svět osamělosti, vládla absolutní příroda, kterou jeho otec ještě před první světovou válkou narušil tím, že tu postavil něco mezi chatou, chalupou a víkendovým domkem. Cosi, čemu se tenkrát někteří lidé smáli, aby o to žárlivěji později záviděli.

Cesta voněla jarem, i když ještě syrovým a syceným ze severních svahů a proláklín zapomenutým sněhem. Cítil, jak jde na něho sladká malátnost a únava. Ale tu zde cítil vždy, i když dříve z daleko ostřejší chůze nahoru. Zastavil se a ohlédl za ženou. Sešla s cesty, právě se shýbala pro větvičku keře nebo květinu. Nikdy nedošla nahoru bez toho, aby nepřinesla něco do vázy ve velké obývací místnosti v přízemí. Usmál se, když si všiml siluety její sehnuté postavy. I v té blížící se padesátce byla ještě pěkná. Štíhlá, s jemnou tváří, s pohyby uměřenými věku a jejímu životu.

Zeť už asi zapaluje v krbu hromádku třísek a dcera vybaluje ze dvou tlumoků zásoby. Zapálit krb bylo vždycky první. Ať byl krutý mráz nebo sálavé vedro. Zapálit krb znamenalo, že jsou tady. Nedovedl si představit, že by mohl cokoli dělat, nebo třeba i nečinně sedět, kdyby neslyšel praskot borového dřeva. I když museli tahat polena z takové dálky. Byla to dřina, ale umožňovala jim tenhle přepych plápolajícího, praskajícího a vonícího dřeva. Byl rád, že všichni byli zasaženi tímhle rituálem, ohněm, tou krásnou samotou téměř až u modrého nebe.

Sem málokdy někdo přicházel. Jen jejich přátelé a z cizích jen nenapravitelní snílci, samotáři a bludné duše. Ale nikdy vandalové a zloději. Pro ty byla cesta sem příliš namáhavá. Také je rady nikdo za těch šedesát let nevykradl. Ti cizí se jen na pár vteřin zastavili u lávky přes

rozdvoující se nebo spíše slévající se potok, podívali se nahoru, jistě si o tom všem i něco mysleli, ale potom šli zas dál, aby se tu na dlouhé dny, někdy i týdny a měsíce nikdo cizí neobjevil.

Bude krásný víkend, uvědomil si, když se znovu zastavil a podíval do údolí. Možná krásné počasí vyláká někoho nahoru, třeba i z jeho přátel, kteří se někdy stavovali, aniž něco řekli a chtěli je překvapit. To zavedl už jeho otec. Paradoxně se nejvíc radoval, když za nimi někdo přišel neohlášen. Považoval za výkon, jít za nimi málem až ke slunci a ke hvězdám.

Blížil se k můstku u konce oblouku a cítil, jak je unaven. Možná přecenil své síly, když se rozhodl jít sem tak časně z jara. Musel počítat i s jarní únavou. Ale všechno jako by bylo malicherností před tím, jak se mu sem chtělo, jak se mu až fyzicky stýskalo. Došel k můstku a už cítil, že na tu cestu nestačí. Jindy totiž u potoka jako by z něho spadla všechna únava.

Stačilo jen pár desítek metrů vyběhnout. Rozhodl se počkat na ženu. Když se přiblížila, náhle se vydal po příkré stezce sám. Chytil se spodního lana, zatnul zuby, přivřel oči a šel. Dech se mu začal zkracovat. Nedostávalo se mu kyslíku. Hluboce se nadechl, ale kyslík jako by se do plic nedostával. Znejistěl. I když věděl, že nesmí podlehnout panice, přesto ho přepadla úzkost. Dostal strach zůstat stát. Cítil tlukot srdce až v hrdle a v tepnách na spáncích. Po skráních mu začal stékat pot.

"Dědo, ty nemůžeš?" ozvali se z verandy vnuci. "Jdeme na pomoc!"

Poskakovali mezi kameny k němu a jen letmo se chytali lana u cesty. Zeť vyšel na verandu a díval se směrem k němu.

"Dědo, chyt' se mě za ramena!" nabízel se Martin, který byl o dva roky starší než Ondřej.

"Ne, chvílku si oddechnu a půjdu sám," odmítl pomoc.

Žena se zastavila u můstku a dívala se do průzračné vody potoka. Snad šestým smyslem tušila, že nejhorší, co by teď mohla udělat, bylo jít k němu a pomáhat mu dojít k chatě. Buď může, nebo nemůže. Jiné alternativy pro něho neexistovaly. Tak ho za těch téměř třicet let znala.

Zastavil se a začal být přesvědčen, že už opravdu nemůže. A zrovna v místě, kde jako malý kluk na první cestě sem už nemohl, a tatínek mu vyběhl vstříc, zdvihl ho nejdřív do výšky, vzal do náruče a rozběhl se s ním nahoru. Byl to jeho první zážitek z dětství, na který si pamatoval. Maminka stála v zástěře na verandě a čekala, až jí ho tatínek dá do náručí. Za ním ještě v oblouku šel dědeček, a babička bědovala, že ji sem už nikdo nikdy nedostane.

Z nové chaty se těšili jen krátce. Začala první světová válka.

Jeho otec odešel do emigrace. Rakouská moc kupodivu o chatu neprojevila zájem. Asi měla jiné starosti. Nebo spíš jiný názor na věc než režimy pozdější. A tak po čtyři roky do ještě vonícího dřeva a nových barev nikdo nevstoupil. Když se otec vrátil a na začátku devatenáctého roku sem po tolika létech přišli, všechno leželo na svých místech. Jen ze všeho čišela siroba a vlhkost, barvy na mnoha místech odprýskaly a dřevo se zkroutilo jako svědectví nepřítomnosti tepla lidských rukou.

"Dědo, nač čekáš?" vrátil ho Ondřej přítomnosti.

Rozešel se váhavými kroky a po několika metrech už zase cítil srdce až v hrdle a sladkou chuť únavy na patře. Musím vyjít, přikázal si, musím přece naposledy vyjít, třeba po čtyřech, plížít se, ale nahoru se dostanu. Opět se však zastavil a trochu svezl na lana zábradlí. Zeť nejspíš přešlapoval na verandě. Stejně tak žena dole. Na terase se objevila dcera:

"Tati, povzbuzovala ho, "už mi neříkej, žes někdy chodil do DTJ, nebo jak se ta vaše organizace jmenovala."

Mávl jen rukou. Jako by chtěl říct Co ty víš... A znovu se škrabal do kopce, teď už rozhodnut, že se nezastaví. Musím, musím, musím, vsugerovával si. Kolikrát už v životě? A kolikrát k tomu tiskl stále urputněji zuby, až se vystupující svaly pod ušními lalůčky staly typické pro jeho tvář. Vypadal pomalu jako nějaký Američan, celý život žvýkající gumu. Jít, jít, nezastavit se! Ani nevěděl, jak se ocitl u krbu, kde klesl těžce do křesla.

"To jsou ty vaše dýmky a cigarety," neodpustila si dcera. "Petr taky. V polovině cesty, s rancem na zádech a s klukem na ramenou, a najednou si zapálí. Dojde sem, jazyk na vestě jak bernardýn, a znovu si zapaluje..."

Přestal ji vnímat. Jen rozmazaně viděl, jak ji Petr bere za ramena, tiskne k sobě a směje se. Takhle ji vždycky odzbrojí. Vrátila se mu ostrost vidění. Chvilí ještě počkal, než mohl promluvit.

"Jaké my, chlapi, máme větší potěšení, než si v klidu zapálit dýmku nebo cigaretu?" zmohl se na repliku.

"A pak sotva dýchat, zlobit se s bronchitidou a třást se před rakovinou," nezapřela dcera svou profesi a zkušenost s muži.

"Tak jo," rezignoval, "dneska si dám jen jednu před spaním."

"A já se zavazuju, že si taky dám jen jednu," dost teatrálně sliboval Petr.

"Já taky jako děda," řekl Ondřej a Alice se po něm ohnala rukou.

"Vidím, že zas máte na tapetě kouření," přišla už i jeho žena.

"Děda by taky pomalu s tím kouřením mohl přestat," byla neoblomná Alice.

Zasmál se, jak o něm, otci, mluvila stále častěji jako o dědovi. Když měli oba dobrou náladu, říkala dokonce Dědku! Ale s takovým krásným přízvukem, že se nikdy nemohl urazit, spíš ho oslovení potěšilo. I když nyní hrála roli rozhněvané ženy, nikdy k ní nepřestal mít žárlivý

otcovský vztah. Jako k jediné dceři. Toužil mít ještě syna, ale zrovna přišla dost těžká doba, museli svou touhu oddálit, že nakonec bylo pozdě.

"Ta chata je stále ve větší výšce," jako by se chtěl omluvit.

Dcera neřekla již nic, tak se na ní jen usmál, že ho nechává na pokoji. Věděla, že vždycky bude jeho mazlíček. Jako byla odmalička.

"Ta holka se ani nevdá, jak ty na ní visíš," říkávala žena.

Málem měla pravdu, kdyby se vedle ní neobjevil Petr, před nímž musel kapitulovat.

"Nikdy bych nevěřil, že mezi těmi mladými může být takový člověk," svěřil se jednou ženě.

"Alice se vdala dobře," souhlasila s ním žena.

"Dědo, už sis odpočinul?" ozval se z verandy Ondřej. "Martin říkal, že dohodíš kamenem z verandy až do údolí."

"Nechte dědu," strkala je Alice zpátky na verandu.

"Ale ať sem jdou," odporoval. "Není to tak, Martine! Řekl jsem, že když jsem byl jako kluk, hodil jsem kamenem až dolů k mostku."

"Tak vidíš!" strčil Ondřej do Martina, který mu hned dal pohlavek.

"Já jsem taky říkal, že dolů, ne do údolí," bránil se Martin.

"Když budeme trénovat, dohodíme až k Velkému jezeru," holedbal se Ondřej, když viděl, jak se jezero v dálce zalesklo.

"Nebavte se o hloupostech," přerušila je znovu Alice, "a jděte si umýt ruce, bude večere."

"Už zase?" neodpustil si poznámku Ondřej.

"Vidím, že budu muset zasáhnout!" ozval se Petr.

Ondřej rychle zmlkl a šel do koupelny.

"Mám ti dát jídlo ke krbu?" zeptala se Alice otce.

"Děkuji," poděkoval předem, "ale jen opravdu málo..."

Ještě cítil, jak mu tluče srdce a slabost sedí až někde v žaludku.

"Mami, ty si sedneš s námi u stolu, ano?" začala jistým hlasem Alice. V polovině věty se jí však začal nejistě lámat: "Nebo ti mám dát jídlo ke krbu k tátovi?"

"Jak myslíš," podívala se matka na dceru zpytavě, "třeba k tátovi, pokud s tím nemáš problémy..."

"Prosím, tě," považovala dcera matčino zaváhání za zbytečné.

Jak se nám vůbec v tomhle uspěchaném světě podařilo zachovat si hezké vztahy, napadlo ho. Teď, když lidé zcela bez příčiny začnou na sebe třeba v autobusu nepříčetně štěkat. Má na tom také nějakou zásluhu?

"Otevřeme si lahvinku?" zeptal se Petr s jistým hraným klaunovstvím.

Tou otázkou najednou ožil: "Ano, určitě, dole ve sklípku je beaujolais."

Všichni se na něho podívali. Nejlepší víno, co tu měli. Které schovával určitě na významnou slavnostní příležitost. Až přijde nějaká vzácná návštěva. Někdo bude mít kulaté narozeniny. Teď ho nabídl jako by bez zvláštního důvodu. Jeho žena se podívala na Petra. Ten jen stačil říci:

"Bezvadný nápad!" a už otevíral dřevěný příklop sklípku na verandě, který jim sloužil jako lednička.

"Mám vymydlený ruce jako na operaci," hlásil Ondřej, který nenechal dopustit na maminčino povolání.

"Ty šolíchu!" chytila ho Alice za hlavu a přitáhla k sobě.

"Ty bys tak moh nanejvýš voperovat krysy," vysmíval se mu Martin.

"Budeš jednou rád, když ti vyvoperuju apend'oura," dával najevo své znalosti Ondřej. "Až ti jednou praskne, jak se přežíráš," připomenul Martinovi jeho chuť k jídlu a zároveň asi nezapomněl na pohlavek, který od něho před chvílí na terase dostal.

"Myslím, že jsou mírnější výrazy, Ondřeji," vyčetla mu babička.

"A potom," zasmála se Alice, "měl bys vědět, apendicitis není od přejídání."

"Tak od čeho?" zeptal se Ondřej.

"Většinou jako přenos z jiného zánětu," řekla Alice.

"Nerozvíjte před večerí medicínské diskuse," vytkl jim Petr.

Místnost rychle ztmavla. Nahoře se stmívalo rychle. Člověk si ani nestačil uvědomit a byla tma. Ne jako dole, v nížině, kdy se soumrak přikrádá pomalu a den se ne a ne vzdát. Pomalu jako v létě za polárním kruhem.

"Zapálím svíčky," všiml si první rychlého příchodu tmy Petr.

"Já taky," přidal se Martin.

"Já taky," nemohl zůstat stranou takové slavnostní operace Ondřej.

"Ty aby ses do všeho neplet!" pustil se do něho znovu Martin.

Místnost se pomalu rozzařovala. Takhle tu všechno je od konce druhé světové války, kdy se vrátili z emigrace. Maminka chtěla zůstat, ale otec kategoricky řekl: Hitler není Franz Josef a nacistické Německo není rakousko-uherská monarchie. Tím bylo rozhodnuto. Odešli všichni společně. Bylo mu už téměř třicet, měl známost, ale jeho dívka s ním do emigrace nechtěla odejít. Když se vrátili, byla už vdaná. Prý se chtěla zachránit před pracovním nasazením do Říše. Nevyčítal, cítil, že nemá právo posuzovat chování lidí, když tu celou okupaci nebyl.

"To je krása," díval se Ondřej na rozzářené svíce na několika svícnech.

Když se vrátili z emigrace, první cesta vedla do hor. Jak vypadá? Zůstala? Celou cestu téměř nepromluvili. Cítili úzkost. Větší, než jakou kdy zažili za války. Ne strach o majetek, ten už si za války dokázali odreagovat. Ale strach o místo, kde byli rádi, a kde jim bylo dobře.

Dokázali by chatu tam nahoře vůbec ještě postavit? Měli by k tomu dost sil?

Ještě poslední zatáčka, bylo krásně a jasno, za ní musí už být chata vidět. Otec prudce zabrzdil. Stála tam. Přitiskli se k sobě nad širokým sedadlem auta. Vyskočil, začal pobíhat po louce jako malý kluk, skákal do výšky, dělal kotrmelce, válel sudy. Otec s matkou vystoupili z auta: "Ediku, Ediku, ty jsi blázen!"

Když se vydováděl, došel k nim celý udýchaný.

"Musíš se co nejrychleji oženit," řekla matka, "dokud je ještě čas."

"Rychle může taky znamenat špatně," suše utrousil otec. "Měl si vzít Eli!" vzpomněl na Elizabeth, jeho anglickou přítelkyni.

"Víš, že sem k nám nechtěla, a já jsem tady doma," opakoval, co snad řekl už nejméně desetkrát.

"Jak myslíš," řekl tenkrát otec.

Došli nahoru. Chata vypadala jako po velkém flámu a potopě světa. Všude lahve, polámané poloohořelé svíce, plesnivé zbytky jídel, zvlhlé nedopalky cigaret, špinavé rozválené postele. Později se dozvěděli, že chatu zabral nějaký gauleiter a pořádal tu pitky. Ale naštěstí chatu nestačil podpálit. Ještě prý chystali další flám. Konec války byl však rychlejší.

Uklízeli, dřeli do úmoru, aby tu nezůstal po nacistech ani stín.

"Ta rýže se ti, Petře, povedla znamenitě," pochvalovala si babička. "Musíš mi dát recept!"

"Naše kuchyňka," šimrala Alice Petra za ušima, "bez něho bychom jedli jen krupicovou kaši a brambory na loupačku."

"Ty jsou nejlepší," ozval se Martin.

"Měli bychom si upíct brambory v krbu," navrhoval Ondřej.

"Asi by se spálily," zapochyboval Petr.

"Když na ně budeme dávat pozor," nevzdával se nápadu Ondřej.

"Zítřka to zkusíme," slíbil Petr.

"Sláva!" vykřikl Ondřej a rozlil hrnek s čajem.

"Vidíš, co děláš!" vyčetla mu Alice.

Eduard byl myšlenkami zase někde jinde. Ach, brambory. Jednou v sobotu se pro ně vydal dolů, protože jim došly. Byl právě ve středu oblouku, když mu uklouzla noha. Ucítit strašnou bolest. Ihned ho napadlo, že je zlomená. Nikdy tak palčivou bolest nezažil. Doplíží se nahoru? Dovolá se? Napadne ženu jít ho hledat? Propadl úzkosti až stresu. Ale potom se přece jenom pokusil postavit se na nohy. Zaúpěl bolestí, ale šlo to. Pomalu nohu rozchodil. Začala však v kotníku nabíhat. Výron. Podařilo se mu dovléci se až do chaty. Naneštěstí tu byl jen se ženou. Alice měla službu a zůstali doma. Ale i žena si věděla rady. Rychle na nohu led a sníh. Bolest se zmírnila, ale neopustila ho celou noc. Trpěl, strašně trpěl. V bolestech si uvědomoval, jak je v takových situacích člověk sám. Ostatní lidé mu mohou pomoci, ale na bolest zůstává každý člověk samotný. A on prožíval každou bolest s mnohonásobnou intenzitou. Až měl někdy dojem, že je přecitlivělý, bolestín, ale nemohl si pomoci, bolest se mu rozlévala po celém těle, zahryzávala do mozku, že měl dokonce až chuť se vším skončit. Obával se, že někdy bolest přestoupí hranice snesitelnosti a on udělá něco neodčinitelného. Naštěstí ho život uchránil od něčeho ještě strašnějšího. A také žil v podmínkách, kdy se nikdo neměl čas zabývat jeho bolestmi, což ho uchránilo, aby se v něm pocit bolestíinství nerozrostl. Ta noc však pro něho byla zoufalá. Neusnul. Ráno byl úplně vyčerpán. Žena ležela u jeho nohou a trpělivě mu měnila ledové obklady.

"Jani, Janinko," řekl jí ráno, "kdybych tě neměl... Jak sis mohla vzít chlapa o dvacet let staršího?" pohládl ji po vlasech. "Mladá vdova má cenu a smysl, když zdědí velký majetek. Po mně toho moc však nezůstane..."

"Nech toho! Měl bys raději usnout!" napomenula ho, což zapůsobilo, protože usnul v křesle a ona u jeho nohou.

"Před tím filmem," začal vyprávět Martin, "byl krátkej film, jak vykopali kostry Václava IV. a Karla IV. Ten Václav byl úplně na maděru, nic z něho nezůstalo. Ale ten Karel vypadal dobře. Ten byl pěkně zadělanej," rozesmál všechny Martin. "Nesmějte se! Tak jako mumifikovanej, nebo co, a jaký měl krásný zuby..."

Majetek, majetek, říkal si Eduard. Cožpak se někdy mohli zmoci na nějaký majetek? A snad na bohatství záleží? Hlavně mít základní věci k životu. Majetek, majetek. Viděl tátu, jak stojí s mámou na ruzyňském letišti. Potřetí do emigrace. Kde se v nich vzala ta síla. Všechno si nech, řekl táta. Hlavně dávej pozor na chatu! Pořád mluvil jako by se zase měl za čtyři či pět let vrátit. Fantasta. Ani se nezeptal, jestli nechce také. Už se dost dobře znali. A kromě toho Jana chodila s Alicí, a vůbec nepomýšlela, že by měla rodit někde jinde. Nechtělo se jí pryč, stejně jako Eli nechtěla sem. Měl co dělat udržet si po tátovi byt a chatu. Nic tak zlého ani nečekal. A potom léta, desítky let překládání. Až se mu zalíbilo, měl dojem, že v něm našel životní povolání.

"Myslím, že to nebyl Václav IV., ale Přemysl Otakar II.," zasáhl do Martinova vyprávění Petr.

Martin se zarazil: "Je to možný, říkali něco, jako že padl na Moravským poli."

"Tak potom muselo jít o Přemysla Otakara II.," potvrdila Alice.

"Já bych nechtěl vytahovat mrtvoly z hrobu," zatřásl se Ondřej.

"A jak je budeš pitvat?" připomenul mu Martin. "Mrtvoly jsou stejný, jako když je vytáhneš z hrobu."

"Nejsou tak shnilý," bránil se Ondřej.

"A když ti vytáhnou třeba nějakou mrtvolu, která plavala měsíc ve Vltavě? Nebo nějaký mord, na kterej přišli třeba po půl roce? Nebudeš se moct vymlouvat: Pánové, je už to nějak smradlavý, mně se do toho zrovna moc nechce...," problematizoval Martin Ondřejovi jeho budoucí možné povolání.

"Vidím, pánové, že už zase máte krásné téma do diskuse,"

zasáhla babička a Alice začala sklízet se stolu.

Eduard seděl v křesle, ale přes všechna varování přece jenom automaticky začal šmátrat po dýmce.

"Hledáš fajfku, dědo?" zeptal se Ondřej.

"Ale ani nevím..."

"Koukám, dědo, že tě dneska ta cesta pěkně vzala," postál nad ním Martin.

"Hele, Martine, nech si ty řeči!" napomenul ho Petr.

"Já jenom," pokračoval Martin, "že jednou stejně dojde na ten můj nápad a budeme sem muset postavit lanovku."

Děda se poprvé usmál: "Ty máš starosti! Jsem ale rád, že na mě myslíš."

Jak slyšel o lanovce, zůstal Ondřej vždy stát s otevřenou pusou. I on po ní toužil. Petr stál s cigaretou a zapalovačem v rukou, ale čekal, až si zapálí tchán: "Vy fantastové," vrátil se k Martinovu nápadu, "víte co by ten špás stál?"

"Já nechci něco jako na Sněžku nebo na Lomnicák," upřesňoval Martin, "stačí vobyčejnej lyžařskej vlek."

"Děda potřebuje sedačkovéj výtah," věcně řekl Ondřej.

Eduard se podíval na Petra a trochu smutně se na sebe zasmáli.

"Myslí to dobře," řekl Petr.

"Já vím," přisvědčil Eduard.

"A teď, kluci, nahoru!" řekl Petr. "Máma vám už určitě odestlala. Něco si přečtete. My si s dědou dáme jednu..."

"Já bych si dal aspoň šluka," otočil se k tátovi Ondřej.

"Já taky," přidal se Martin.

Petr zapálil cigaretu a podal ji Martinovi: "Ne ji moc uslintat!"

Každý si jednou potáhl, rozkašlal se, ale teď už byli spokojení a šli spát.

Petr přiložil několik polen do krbu a zůstal klečat u ohně.

Eduard si zapálil pomalu dýmku: "Dneska mě ta cesta opravdu vzala..."

"Šel jste po dlouhé době poprvé a ještě k tomu na jaře," zvedl se Petr od krbu a sedl si do křesla proti němu.

"Ne, musím být sám k sobě upřímný, už mi to nejde..."

Na dlouhé minuty se rozhostilo ticho. Jen dřevo se pomalu rozhořovalo. Dým z cigarety a z dýmky se blížil líně ke krbu, aby se najednou dostal rychle do tahu a zmizel i s plameny v komíně. Oba, kteří si toho měli vždy tolik co říct, nevěděli čím začít. Petr si už zapaloval druhou cigaretu, ale stále mlčeli.

"Držíte černou hodinku?" objevila se vedle nich Alice téměř jako duch. Krátce po ní přišla i žena.

"Měli bychom dopít víno, bylo moc dobré," šla Alice ke stolu, nalila každému skleničku a odnesla je ke křeslům.

Tíživé ticho pokračovalo. Cítil, že musí promluvit on. Ale co? "S prominutím," zvedl skleničku, "dneska tady chcipl pes, tak na zdraví!"

Všichni se k němu nahnuli a připili si. Ticho však zůstalo dál. Znovu se napil a zatáhl z dýmky. Co si pomůže? Podařilo se mu všechno dotáhnout až do konce. Je to strašné. Ale vždyť si to tak přece přál. Tenkrát, když se v té prohrané podivné válce jen tak tak dostal na jednu z posledních lodí, přece chtěl, aby mohl dožít jako normální člověk. Už mohl mít život dávno za sebou. Ne, ještě není konec, i když už sem asi nikdy sám nevyleze. Ještě však má domov tam dole, ve městě, v Praze. Nakonec pořád může něco malého překládat. Vždyť všude na světě byl alespoň částečně doma. Všude tam, kde byl třeba nepatrně šťastný. I když byla dvě místa, kde se cítil doma nejvíc. Tady nahoře, a tam dole v pražském bytě, kde žil už jeho otec s matkou a před nimi dědeček s babičkou. Asi proto byly domovem, že se tam cítil nejšťastnější. Jako jedna osa. Dvojjediný domov. Teď jeden pól nenávratně odumře. Ještě tu je, může jít na terasu, dívat se do údolí a na jarní hvězdy. Prohlížet si chatu, těšit se z ní i uvažovat, co by ještě bylo možno zlepšit. Dívat se do stejně rozžhaveného dřeva jako už se do něho díval víc než šedesát let.

"Viš, že na Slovensku vydali nového Thorntona Wildera?" přerušila dlouhé ticho žena.

"Teofila Northa?" zeptal se.

"Ano," přisvědčila žena.

Náhle byl rozhodnut. V neděli odpoledne sejde dolů a udělá svůj poslední oblouk. Velký oblouk dolů jako dost podstatnou část toho největšího oblouku. Jenom nebýt sentimentální. Muž může být sentimentální jen sám pro sebe, ve slabých chvílích, ale ne pro jiné. Pro ně musí zůstat mužem a přijmout, co jednou má a musí.